Газета Верховної Ради України

Голос України

№ 23 (2523) ■ Середа, 7 лютого 2001 року ■ Ціна договірна

Сесія кодексів: і потреба, і обов'язок

Ранкове і денне засідання 6 лютого

Народні обранці хвилиною мовчання вшанували пам'ять Юрія Кононенка і Олександра Ємця, які передчасно пішли з життя. Верховна Рада прийняла постанову про дострокове припинення їх повноважень.

Перед вищим законодавчим органом стоїть завдання надолужити прогаяне за минулий період. Про це, зокрема, сказав Голова Верховної Ради України Іван Плющ у своїй промові, відкриваючи чергову сьому сесію. (Виступ Голови Верховної Ради публікується в газеті).

Перший віце-прем'єр Юрій Єхануров насамперед подякував депутатам за співпрацю і наголосив на необхідності її продовження. Зокрема, він вважає, що під час планування і розгляду законопроектів потрібна спільна координація дій депутатів, урядовців та адміністрації Президента. Він підтримав думку Івана Плюща, що на 7-й сесії потрібно насамперед розглянути кодекси.

Верховна Рада затвердила ряд депутатських запитів і звернень.

Учергове відбулися зміни у складі депутатських груп та фракцій. Федір Марамзін вирішив покинути лави фракції КПУ.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

■ *1812 р. Народився класик англійської літератури Чарльз Діккенс.*

■ *1846 р. Народився російський художник-передвижник Володимир Маковський, чимало картин якого присвячені українському побутові*

■ *1847 р. Народився статистик і етнограф Олександр Русов. Автор, зокрема, кількох розвідок з української фольклористики.*

■ *1906 р. Народився видатний авіаконструктор Олег Антонов.*

7 лютого

Найголовніше — соціальні гарантії

Виступ Голови Верховної Ради України Івана ПЛЮЩА у день відкриття сьомої сесії

Шановні колеги, шановні члени уряду, присутні в цьому залі!

Сьома сесія третього скликання Верховної Ради України, як вам всім відомо, буде передостання у цьому скликанні. Враховуючи наші борги — і внутрішні перед виборцями, і зовнішні перед Радою Європи, ми дуже всі хотіли б і сподіваємося на те, що вона повинна бути продуктивніша, аніж попередня, тому що завдань значно збільшується.

Два тижні міжсесійного періоду депутати у профільних комітетах з допомогою апарату працювали над підготовкою законопроектів для розгляду їх у пленарному режимі. Учора на засіданні Погоджувальної ради ми визначилися з регламентом роботи нинішньої сесії, яку плановано завершити до 13 липня цього року.

(Закінчення на 2-й стор.).

Анархія — мати безпорядку. А хто батько анархії?

Майже 10 тисяч учасників акції «Україна без Кучми», представники з багатьох регіонів, від пам'ятника Тарасові Шевченкові пройшли через Хрещатик до Верховної Ради і далі, скандуючи: «Правди!», «Убивць до суду!», «Кучма — дембель-2001». Дорогою до колони вливалися перехожі. На чолі маніфестантів йшли народні депутати нинішнього і минулих скликань — лідери партій, що підтримують всеукраїнську акцію.

(Закінчення на 2-й стор.).

! У номер

Підтримка Президента

У Києві відбулася асамблея політичних партій та громадських організацій, що «підтримують курс реформ Президента», учасниками якої, зокрема, стали СДПУ(о), партія «Трудова Україна», Демократичний союз, НДП, Демократична, Аграрна, Ліберальна, Селянська партії, об'єднання «Нова Україна», Асоціація міст України та інші. Учасники асамблеї заявили, що зобов'язуються забезпечити дієздатність Верховної Ради, створити реальну політичну основу для стабільної роботи законодавчого органу, «зберегти консолідовану виконавчу вертикаль». Вони зажадали від Президента «негайно і рішуче вжити всіх передбачених законом заходів для збереження конституційного ладу, стабілізації політичної ситуації, недопущення суспільного протистояння та силового варіанта розвитку подій».

До Верховної Ради її учасники звернулися з вимогою «не перетворювати вищий законодавчий орган на спосіб тиражування сфальсифікованого компроматного бруду та випраддання незаконних способів політичного реваншу». Голова Асоціації міст України Олександр Омельченко заявив, що Верховна Рада мусить саморозпуститися, інакше працюватиме так, як наприкінці попередньої сесії.

Євросоюз солідарний з ПАРЄ

Європейський союз знову висловлює своє занепокоєння незадовільними умовами для функціонування преси в Україні. Він наголошує, що українське керівництво має створити безпечні та сприятливі умови для роботи журналістів. Про це йдеться в заяві, зробленій від імені ЄС Швецією — країною, яка головує нині в союзі. «Європейський союз поділяє стурбованість Парламентської асамблеї Ради Європи, висловлену нею в резолюції від 25 січня, і приєднується до заклику ПАРЄ до українського керівництва вжити заходів щодо покращення середовища, в якому працюють мас-медіа, а також... створити умови для стабільних і необоротних демократичних реформ у сфері ЗМІ», — сказано в заяві. Також ЄС закликав українське керівництво до зміцнення політичних свобод, включаючи свободу проведення демонстрацій. Симптоматично, що заява з'явилася напередодні масових заходів акції «Україна без Кучми».

(Закінчення на 5-й стор).

Припинення моніторингу не буде

Доповідач Парламентської асамблеї Ради Європи Анне Северинсен спростувала твердження деяких членів делегації Верховної Ради в ПАРЄ про те, що в червні асамблея може припинити процедуру спостереження (моніторингу) над виконанням Україною своїх зобов'язань. Зокрема, нагадаємо, кілька відповідних заяв зробив народний депутат, член української делегації в ПАРЄ Роман Зварич. З його слів виходило, що є неформальна домовленість з доповідачами моніторингового комітету: мовляв, процедура може бути припинена, якщо Верховна Рада ухвалить до червня кілька кодексів. Ось що заявила вчора «ГУ» сама пані Северинсен:

— Я знаю про такі заяви. Це — найочевидніше непорозуміння. В Страсбурзі я якраз наголошувала на тому, що Україна повинна не лише виконати законодавчу частину своїх зобов'язань, а й забезпечити свободу засобів масової інформації, вільні та чесні вибори тощо. Сподіваюся, в українських мас-медіа це буде чітко роз'яснено.

■ *П'ятеро осіб дістали тяжкі поранення внаслідок вибуху гранати Ф-1 у квартирі багатоповерхового будинку в Луганську.*

■ *Близько дев'яти кілограмів ртуті розлилося на Харківському фармацевтичному заводі «Червона зірка». Після проведення спецробіт небезпеки для здоров'я людей немає.*

■ *На виставці-продажу, розгорнутій у столичному палаці «Україна», 80 митців із 17 міст представляють близько 500 своїх робіт.*

P. S.

Виступ Голови Верховної Ради Івана ПЛЮЩА у день відкриття сьомої сесії

Найголовніше — соціальні гарантії

(Початок на 1-й стор.)

Відкриваючи минулу шосту сесію, ми з вами домовлялися, що вона буде сесією кодексів, але, на жаль, з деяких причин, а також через великий обсяг роботи над змістом цих кодексів вона такою не стала. Тому на цій сесії нам належить все-таки прийняти закон про судоустрій, цивільний, господарський, кримінальний і податковий, бюджетний і земельний кодекси.

Серед конституційних прав і свобод людини важливе місце посідають соціальні гарантії для населення. Верховна Рада України намагається робити все можливе, щоб контролювати весь комплекс відповідних питань, пов'язаних із соціальним захистом. На цій проблематиці слід зупинитися докладніше, бо вона найболючіша і найактуальніша для виборців.

В останні дні минулої сесії практично було заблоковано прийняття Закону «Про страхові тарифи на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання». Що засвідчило недостатню підготовку проекту в комітетах і фракціях. І, як нам відомо, завтра відбудеться «круглий стіл» з цього питання за участі урядових структур і народних депутатів. Профільному комітету потрібно прискорити узгодження всіх цих спірних питань і внести на розгляд Верховної Ради проект закону, який передбачив би виплату понад 40 тисячам громадян України такі виплати. Більшість із них не отримує компенсації вже протягом багатьох місяців, і цей борг становить уже більш як 700 мільйонів гривень.

Коротко про необхідність законодавчого забезпечення пенсійної реформи. Гадаю, що більшість із нас невдоволена нинішнім станом пенсійного забезпечення і відповідним пенсійним законодавством. І тому потрібно не лише критикувати його, а й вносити конкретні зміни, які дали б можливість покращити стан справ у цьому напрямі.

Пенсійна реформа зачіпає життєві інтереси більш як 15 мільйонів громадян, а це потребує особливого і уважного всебічного її вивчення. Тому і уряду, і насамперед профільним комітетам, та й усім нам, слід прискорити внесення і обговорення на сесії цих законопроектів, які відповідали б життєвим реаліям і нинішнім економічним можливостям нашої держави.

Думаю, що, окрім урядового проекту, слід уважно вивчити і проект Пенсійного кодексу, який внесено на наш розгляд депутатом Олександром Івановичем Сергієнком. Там також є змістовні пропозиції, які, на думку фахівців, заслуговують на увагу.

Розв'язання соціальних проблем пов'язано з прийняттям нового Житлового кодексу України. Виходячи з цього, профільний комітет не може далі зволікати з внесенням його на розгляд пленарного засідання.

Підвищення життєвого рівня громадян повною мірою залежить від прискорення розвитку нашої економіки. На цій сесії ми маємо прийняти пакет законів, що пов'язані із забезпеченням діяльності конкретних галузей промисловості та питаннями підтримки вітчизняного товаровиробника, контролю за якістю продукції, сертифікації та відповідності їх міжнародним і європейським стандартам.

Тут можна назвати законопроекти про виробництво, експорт, імпорт дисків та лазерних систем зчитування, а також про державну підтримку суднобудівної та гірничо-металургійної промисловості тощо.

Потрібно продовжувати законодавче врегулювання реформи агропромислового комплексу. В Конституції України однозначно визначено, що основоположний інститут права на землю має бути визначено законами України. Тому, дотримуючись зазначених вимог Конституції, Комітет з правової й аграрної політики та земельних відносин найближчим часом внесе на розгляд пленарного засідання Земельний кодекс у другому читанні.

Після прийняття Земельного кодексу в нас з'явиться можливість зосередити увагу на розробці та опрацюванні законопроектів про моніторинг, кадастрову оцінку земель, іпотеку, створення земельного банку.

Розвиток економіки, розширення підприємництва та відновлення власного виробництва істотно стримує недосконалість податкового законодавства. Ми вже не раз казали про це, обіцяли виборцям і підприємцям, що Верховна Рада у першому півріччі все-таки прийме Податковий кодекс, який дасть можливість уряду формувати наступний проект бюджету вже на новому податковому законодавстві.

Ви знаєте, що на попередній сесії ми відхилили більш як 80 законопроектів, пов'язаних із цим, і просили профільний комітет Валерія Альошина зосередитися на Податковому кодексі.

Серед інших напрямів комітету слід звернути увагу на законопроекти, що регулюють фондовий ринок, функціонування небанківських фінансових установ, страхових компаній, кредитних спілок, недержавних пенсійних фондів та ін. Валютний обіг платіжної системи податкової амністії тощо.

Забезпечення стабільного економічного зростання неможливе без упорядкування сфери бюджетних стосунків. Реформування міжбюджетних відносин, закріплення права на власність кожної території, побудова оптимальної схеми взаємовідносин між бюджетами всіх рівнів — це ті головні питання та проблеми, які потрібно розв'язувати в комплексі на стабільній та прозорій основі в інтересах кожного з нас і всіх громадян в цілому. Сподіваюся, що профільний комітет вчасно внесе бюджетний кодекс, який маємо прийняти як кодекс, і бажано, щоб до червня ми все-таки прийняли бюджетну резолюцію бюджету 2002 року. Це дало б можливість Кабінету Міністрів на якісно новій законодавчій базі приступити вчасно для формування бюджету на 2002 рік.

Більш як 50 законопроектів планується розглянути з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій. Одним з найбільш важливих завдань є підготовка до повторного другого читання Митного кодексу України, на першочерговому розгляді якого наполягають Президент України Леонід Кучма і Кабінет Міністрів. Після прийняття його в остаточній редакції, ви знаєте, що Україні було б значно легше просуватися в питанні вступу до Всесвітньої торгової організації.

Особливу увагу профільному комітету треба приділити підготовці до розгляду законів про Фонд державного майна та управління об'єктами права державної власності. Вони мають чітко регламентувати діяльність органів виконавчої влади з управління об'єктами права державної власності.

Чекають свого розгляду законопроекти про інститути спільного інвестування, пайові та корпоративні інвестиційні фонди, що позитивно вплине на діяльність фондового ринку в Україні.

Потрібно завершити роботу над законопроектом про право комунальної власності та управління об'єктами права комунальної власності. Прийняття цього закону розв'яже наболілу проблему управління об'єктами спільної власності територіальних громад областей, міст і районів, а також допоможе розмежувати повноваження з управління об'єктами права комунальної власності між радами різних рівнів.

Доцільно продовжити вдосконалення законодавчої бази науки й освіти. Серед них найважливішими є проекти законів про вищу освіту, про дошкільну освіту і виховання і, можливо, вже на цій сесії ми все-таки приведемо у відповідність до Конституції закон про освіту, який з 1996 року вже вочевидь застарів і не відповідає чинній Конституції.

Об'єктивні чинники змінюють ситуацію в інформаційному просторі, це вимагає відповідних змін до нормативно-правової бази. Ми вважаємо, що профільному комітету потрібно внести стратегічні законопроекти про супутникове та кабельне телебачення і радіомовлення, нові редакції законів України «Про рекламу» та «Про телебачення і радіомовлення». Впевнені, що народні депутати, керуючись принципами свободи слова, своїми поглядами в цих питаннях, виходячи із висновків парламентських слухань, закріплять у законах України гарантії захисту прав громадян на отримання неупередженої й об'єктивної інформації.

Можна було б продовжити список питань, які потрібно розглядати. Вчора ми зійшлися на тому, що запропонували вам 470 питань, які включають до розгляду більш як 500 законопроектів. Ми домовилися прийняти їх за основу в четвер, тобто післязавтра, а 22 лютого, з урахуванням ваших доповнень і зауважень, прийняти як порядок денний 7-ї сесії.

Хотів би просити і застерегти всіх нас від того, що ми дуже багато приділяємо уваги включенню питань до порядку денного, інколи приймаємо їх з голосу не зовсім виважено і підготовлено. Це призвело до того, що під час роботи 6-ї сесії нам дуже багато довелося витратити часу на розгляд, а в подальшому і зняття їх з порядку денного.

Тому я прошу віднестися уважніше до включення і формування порядку денного 7-ї сесії.

Просив би вас всіх пройнятися почуттям відповідальності перед нашими виборцями, перед українським народом, і протягом 7-ї сесії значно вдосконалити правове поле, надати можливість уряду виконати курс і програму Президента України Леоніда Кучми і власні дії і заходи уряду, які було схвалено Верховною Радою.

Дякую за увагу.

Парламентська хроніка

Сесія кодексів: і потреба, і обов'язок

Ранкове і денне засідання 6 лютого

(Початок на 1-й стор.).

Водночас уже вкотре не вдалося прийняти присягу народного депутата Віталію Кубову. Центральна виборча комісія визнала його повноваження замість вибулого депутата, однак прогресивні соціалісти, за списками яких Віталія Кубова було обрано народним депутатом, на своєму з'їзді виключили його зі своїх лав і оскаржують рішення ЦВК.

Іван Плющ доручив головам комітетів з питань правової політики та з питань Регламенту, депутатської етики та забезпечення депутатської діяльності зустрітися з головою ЦВК Михайлом Рябцем і з'ясувати всі обставини.

За традицією, на сесії пролунали заяви і звернення від депутатських груп і фракцій. Народні обранці розійшлися в оцінках нинішньої політичної ситуації в Україні. Так, Володимир Семиноженко зачитав звернення Асамблеї політичних партій і громадських організацій, яка відбулася напередодні. У зверненні, яке підтримали 32 партії і 140 громадських організацій, зокрема, звертається увага на потребу розв'язати політичну кризу несиловими методами, наголошується на необхідності внесення змін до Конституції за підсумками минулорічного референдуму.

Проте, скажімо, Геннадій Удовенко, який виступав від імені фракцій Народного руху та «Реформи-Конгрес», не вважає за потрібне розглядати зміни і доповнення до Конституції, затверджені «на сумнівному референдумі». Він висловив думку про необхідність відставки міністра внутрішніх справ, голови СБУ, Генерального прокурора та секретаря Ради національної безпеки та оборони. З цими оцінками перегукується і заява фракції Українського Народного Руху, яка вимагає відставки міністра внутрішніх справ, голови СБУ, а також звіту Генпрокурора. Олександр Турчинов («Батьківщина») і Олександр Мороз (СПУ) у виголошених заявах звинуватили у порушенні законодавства вище керівництво держави. І наголосили на необхідності захисту прав людини в Україні. Лідер комуністів Петро Симоненко висловив думку про необхідність звіту керівництва Верховної Ради.

Потім народні обранці приступили до формування порядку денного 7-ї сесії, а також висвітлення своєї діяльності.

Володимир КОРОЛЮК.

Репортаж

Анархія — мати безпорядку...

(Початок на 1-й стор.).

Із традиційними державниками Степаном Хмарою, Левком Лук'яненком, Євгеном Жовтяком, Володимиром Чемерисом крокували й ті, кого досі вважали ледь не ворогами незалежності, — лідери Соціалістичної партії. Усіх поєднали державні прапори, гасла і, головне, ідея — зробити Україну вільною від злочинних кланів.

Окремо на Хрещатику проводила свою «пропагандивну акцію» всеукраїнська організація «Тризуб» імені Степана Бандери. Цікавимося у керівника західноукраїнського коша Зіновія Багрія, чим викликана окрема дислокація тризубівців. За його словами, вони не погоджуються на блокування з лівими, які на відміну від правих сподіваються «ділити плоди перемоги, якщо вдасться повалити Кучму». Тому для них ключовою є відповідь на запитання: що далі? А що, на вашу думку, має бути далі? — перепитуємо. «Згуртування під прапором національної ідеї, яку червоні ніколи не підтримували і не підтримують. Просто Морозу нині це вигідно». Однак на наше запитання, яким кольором вони охарактеризували б Президента, пан-друг Багрій чесно відповів: червоним на 90 відсотків.

У цей час із колон до бійців «Тризуба» із закликом «Слава Україні!» звернувся співкоординатор акції, представник Соціалістичної партії Юрій Луценко. В антисоціалістів спрацював націоналістичний інстинкт і вони, як належить порядним державникам, тричі відскандували: «Героям слава!».

Невдовзі їм знову довелося виявити солідарність з учасниками акції. Коли маніфестанти подалися до Верховної Ради, на наметове містечко було вчинено бандитський напад. «Невідомих анархістів» у чорних масках і з чорними прапорами з літерою «А». Як дотепно зауважив один з перехожих: чи то Альфа, чи то адміністрація. Цікаво, що міліція, яка дуже пильно стежила за таборовим життям перед нападом, дружно залишила свої пости спостереження. Анархісти валили намети, плюндрували державні прапори і нищили гасла. Багатьох охоронців побили. На щастя, на виручку кинулися учасники «пропагандивної акції» «Тризуба». Коли нападники відступили, залишивши трофеями свої чорні штандарти, з'явилася міліція. Як завжди, вчасно. Після 16-ї години запланований мітинг. Про це — в наступному номері.

З майдану передавали Людмила КОХАНЕЦЬ, Сергій ЛАВРЕНЮК.

У когось вочевидь відпочиває совість

Коментар

На жаль, наше побачення з Генпрокурором у «гарячій точці» не відбулося: Михайло Потебенько з 5 лютого — у відпустці. Очевидно, повне і всебічне розслідування відомих справ втомило організм Михайла Олексійовича. Це зрозуміти можна. І щиро поспівчувати: в такій ситуації відпочити хочеться навіть не в рамках чергової профспілкової...

Голова депутатського об'єднання «Антимафія» Григорій Омельченко, наприклад, вважає, що за відпусткою Генпрокурора може настати його відставка: «Напевно, він або взагалі не повернеться на роботу, або прийде лише на один день, а потім Президент підпише указ про його звільнення у зв'язку з поданою заявою про погіршення стану здоров'я». Як відомо, значна частина депутатського корпусу має кардинальні погляди на подальшу кар'єру Потебенька. І її навряд чи задовольнить «погіршення стану здоров'я». Адже депутати вимагали заслухати звіт Генпрокурора, щоб відправити його у відставку з іншим формулюванням: у зв'язку з невідрою. Оскільки Генпрокурор відпочиватиме аж 45 днів, під склепінням Верховної Ради висловлювати недовіру відсутньому доповідачу не доведеться. А якщо ще й інші керівники силових відомств терміново згадають, що давно не писали заяв на відпустку, взагалі тиша й благодать настануть.

Крім прогнозів подальшої долі відпускника, Григорій Омельченко поділився з журналістами «оперативною» таємницею: оригінали аудіозаписів розмов Президента Кучми і сам пристрій, на відміну від їхнього господаря, не перетинали кордонів України. «Ці оригінали в нас, в Україні, у надійному місці, —гарантує народний депутат. — Президента і керівників правоохоронних органів якраз найбільше налякало те, що ми маємо оригінали не тільки чипів із записами, а й технічні пристрої, на яких вони робилися. Звідси — і зміни в показах Генпрокуратури, яка вже визнала, що розмови справді підслуховувались».

Утім, колега Омельченка по опозиції депутат Сергій Головатий заявляє, що цей факт визнає і недавній його співрозмовник — сам Президент: «Я визнаю, що записи Мельниченка — це правда. Справді, мене записували», — процитував Л. Кучму на «круглому столі» «Проблеми формування і діяльності опозиції в Україні» С. Головатий. Він вважає, що було б правильно, якби Президент повторив ці слова і у виступі на телебаченні перед українським народом. Але, здається, з цим сподіванням екс-міністра юстиції нічого не вийде: прес-секретар Л. Кучми вже спростував його цитату. О. Мартиненко запевнив, що ні в чому подібному Леонід Кучма не зізнавався. А «все, що каже пан Головатий, — хай залишиться на його совісті». Правда, не зовсім зрозуміло, від чийого імені прес-секретар спростовує недавнього гостя Президента. Адже, як пам'ятаємо, вони розмовляли сам на сам. Або в пана Мартиненка є цифровий диктофон, або Леонід Данилович був щирішим із Сергієм Петровичем, або справді — справа у совісті...

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Маємо захищати ту Конституцію, яка є

Ювілеї

Сьогодні Віктору Єгоровичу Скоморосі, голові Конституційного Суду України, виповнюється шістдесят. Дитячі та юнацькі роки промайнули у селі на Дніпропетровщині. Працював шофером у колгоспі, служив у війську, в 1967 році закінчив правознавчий факультет Харківського юридичного інституту.

З тієї пори Віктор Скомороха невтомно крокує суддівською стезею. «Бо якщо зупинитися, — переконаний ювіляр, — то опинишся у стоячій воді, а далі — у болоті». Міський суддя, член Луганського обласного суду, суддя Верховного суду України, а з 1996 року на третьому (позачерговому) з'їзді суддів України Віктор Скомороха призначається суддею Конституційного Суду України, який нині й очолює.

Ювіляр — автор багатьох праць, присвячених розвиткові конституційної юрисдикції, аналізові та застосуванню законодавства, зокрема, щодо захисту прав і свобод людини, має вищий кваліфікаційний клас судді, нагороджений орденом «За заслуги» II ступеня, заслужений юрист України. Захоплюється історичною літературою, літописами. Любить поезію та доглядати за садом.

На високій посаді Віктор Скомороха проголошує: «Хотів би, щоб усі зрозуміли: Конституційний Суд України — це вищий орган судової влади із захисту конституційного ладу. Ми маємо нині захищати ту Конституцію, яка є».

На цьому благородному і нелегкому шляху зичимо Віктору Скоморосі доброго здоров'я та завзяття в ім'я добра і справедливості.

Многая літа Вам, шановний ювіляре!

Трагедія

Таємниця, покрита... полум'ям

У вогні пожежі в СІЗО харківського Управління СБУ загинули працівники спецслужби

Через чотири доби з часу трагічної пригоди «грізне відомство» так і не спромоглося прокоментувати НП за високим парканом у центрі міста.

Витоку інформації, як і слід було очікувати, не відбулося. По місцевому ТВ пролунало лише скупе офіційне повідомлення та коротке співчуття родинам загиблих. Журналістам, котрі зверталися за роз'ясненнями до центру громадських зв'язків УСБУ, в ліпшому разі давали папірець, який мало що пояснював.

Згідно з офіційною версією, о 6 годині 44 хвилини ранку до чергової частини Управління Державної пожежної охорони УМВС надійшов сигнал від чергового по Управлінню СБУ в Харківській області про виникнення пожежі в ізоляторі тимчасового утримання. За місцем виклику начебто оперативно прибули працівники пожежної охорони, СБУ і МВС. «Внаслідок ужитих спільних заходів, — цитую далі документ, — вогнище було локалізовано о 7.33. Усі особи, що їх утримували в ІТУ, евакуйовані, постраждалих серед них немає. В результаті гасіння пожежі загинули два працівники УСБУ. Причини пожежі і смерті постраждалих з'ясовуються...»

Немає сумнівів, уміння зберігати таємниці — одна з професійних особливостей організацій такого типу. Однак пожежа в приміщенні, де утримують особливо небезпечних злочинців і осіб, яких підозрюють у посяганні на державну безпеку, загибель у вогні двох працівників секретної служби — це вже, напевно, не державна таємниця, а щонайменше — надзвичайна подія. І суспільство, мені здається, має право знати, що відбувається за стінами будівлі, що уславилася раніше горезвісними таємницями. Тим паче, що це вже аж ніяк не перша НП у цьому слідчому ізоляторі. Кілька років тому там відбулося щось особливе. За інформацією, що просочилася у той час, із його загратованих вікон чи то викинулися, наклавши на себе руки, чи то було викинуто кількох підслідних. Тоді теж не було жодних пояснень.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Фотофакт

Нарешті прийшла справжня зима. І київські рибалки тепер відводять душу на Дніпрі.

Фото Олександра ВАДІСА (Укрінформ).

Не дають спокою і на тім світі

Вандалізм

Про моральну хворобу нашого суспільства, на жаль, згадують щодня. Але трапляються такі цинічні випадки, що особливо засмучують і обурюють. Днями на цвинтарі «Берківці» в Києві вкрали огорожу з могили заслуженого працівника культури України, багаторічного редактора «Спортивної газети», колишнього голови федерації спортивних журналістів нашої країни, вчителя і наставника багатьох майстрів пера Всеволода Григоровича Дмитрука.

До слова, це не єдиний випадок. За словами заступника директора цвинтаря Миколи Юхименка, останнім часом вандали пошкодили 350 могил. 45 злочинців начебто затримано. Та, мабуть, краще було б, якби такі об'єкти пильніше охороняли. А поки що вандали почуваються привільно.

Папір виготовлятимуть із коноплі?

Науковці Інституту землеробства Південного регіону Української академії аграрних наук спільно з вченими Херсонського технічного університету розробили технологію виробництва паперу із спеціального «безнаркотичного» сорту конопель.

Цей папір, вважає директор інституту Володимир Сніговий, буде значно дешевший за традиційний.

Тут і «ліві», і «праві» — праві

Нічний репортаж з наметового містечка

— Шикуйсь! Струнко!

Понад півтори сотні юнаків та кілька дівчат, одягнуті у «камуфляж», високі армійські черевики та чорні берети, чітко виконували команди. Для повної схожості з військовиками не вистачало хіба що армійського плацу. Замість нього використовувався Хрещатик.

Це, шокуючи киян своїм виглядом, готувалися до акції «Україна без Кучми» представники Всеукраїнської організації «Тризуб» імені Степана Бандери. На відміну від мешканців наметового містечка противників Президента, який розмістився за кілька десятків метрів, вони виступають за гаранта Конституції. Але проти олігархів, корупції та «червоних». Згодом, розмістившись в автобусах, вони поїхали відпочивати.

У цей час біля «зони, вільної від Кучми», йшло останнє приготування до акції. Пачками роздавалися листівки та спецвипуски опозиційних видань. Особливою популярністю користувалася листівка «Пахан» (одягнутий у тюремну робу, з цигаркою в зубах та написом «Пахан-2001» дядько). Представники різних політичних партій та течій закликали киян прийти шостого лютого на майдан Незалежності. До слова, найбільше пожвавлення спостерігалося десь із восьмої до десятої вечора. Саме в цей час можна було поспілкуватися з народними депутатами та відомими політиками — Віктором Шишкіним, Анатолієм Матвієнком, Степаном Хмарою.

Ближче до одинадцятої народ почав розходитися. Поменшало і правоохоронців, які чергували навколо наметів. Зате останніх побільшало — до 23-х.

— Хлопці, розпишіться, будь ласка, на цьому аркуші. Прізвищ не потрібно, лише підпис та дата. Не бійтеся, я не сексот. Спеціально щоб підтримати вас, приїхав велосипедом з Борщагівки. Побуду з вами до другої, а далі поїду додому, —майже благав присутніх сивий чоловік.

— А підписи — алібі для жінки?

— Та ні. Це на пам'ять про акцію.

Ставало дедалі холодніше. Щоб зігрітися, доводилося бігати до підземного переходу. Де, на щастя, був автомат з гарячою кавою та чаєм. До речі, лише цим і зігріваються в таборі. На його території — сухий закон.

О пів на дванадцяту почали розходитися і мешканці наметового містечка. Залишилися лише чергові, які проводили час за дискусіями.

З другої до шостої — практично «тиха година». Мені запропонували переночувати в наметі, та я відмовився. Міряти кроками бруківку Хрещатика якось тепліше, ніж на ній ночувати. Навіть у наметі. Чергові в основному спостерігали за роботою спецавтомобілів, які прибирали дорогу. І роздумували, чим закінчиться «тейпгейт».

Богдан ДОВНИЧ.

У номер

■ **Вінниця**

«Ріжуть» ракети, будують дороги

Вінницьке науково-впроваджувальне інноваційне підприємство «Струм», що спеціалізується на ліквідації ядерних стратегічних ракет — останню з них, до речі, плановано знищити 1 червня ц. р., — виграло міжнародний тендер на виконання цілком цивільної роботи — спорудження під'їзної дороги до мосту через річку Західний Буг у прикордонному Ягодині.

За словами Миколи Кравчука, заступника генерального директора підприємства з будівництва, вінничанам належить спорудити 4,5 кілометра міжнародної автомобільної траси. Про її високу якість свідчить вартість робіт — 3,5 мільйона євро. Завершити їх належить за 15 місяців. Це вже другий мирний об'єкт, на якому працюють спеціалісти зі «Струму»: восени минулого року вони розпочали зведення будівель на прикордонному переході «Чоп» на Закарпатті, повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.

■ **Луцьк**

Що то за тролейбус без... рації?

Кожний тролейбус у Луцьку відтепер оснащено селекторним зв'язком. Водії електромашин можуть на будь-якому відрізку маршруту повідомити диспетчера про аварії, випадки у тролейбусі, на зупинці чи просто на вулиці. Нововведення порадувало міліцію, яка одержуватиме оперативнішу інформацію про злочини. А водії і контролери переконані, що тільки з таким зв'язком можна відчувати себе у цілковитій безпеці, повідомив наш власний кореспондент Роман ЖИЖАРА.

■ **Херсон**

Одне слово — «Красень»!

Херсонська швейна фабрика «Красень» з нового року перейшла на двозмінну роботу. Елегантні чоловічі костюми, брюки добре знають і в близькому, і в далекому зарубіжжі. Рідко який відвідувач виходить з фірмового магазину «Голочка» без покупки. Головний козир виробника — якість і ціна, повідомляє наш власний кореспондент Алла БРУСИЛОВА.

Одне засмучує: замовник переважно закордонний, у співвітчизників — грошей катма.

■ **Київ**

У кожного історичного періоду — своя логіка

На зустрічі глав держав — членів ГУУАМ (Грузія, Україна, Узбекистан, Азербайджан і Молдова), що відбудеться 5—6 березня, буде розглянуто питання про створення спільної військової частини цими державами. Основне завдання нового військового утворення — охорона Транскавказького магістрального трубопроводу. Про це було заявлено на зустрічі Голови Верховної Ради України Івана Плюща з міністром оборони Грузії Давидом Тевсадзе.

У рівноправному багатосторонньому співробітництві у військовій сфері, «без старших і молодших» Іван Плющ бачить можливості побудови нової системи колективної європейської безпеки. Голова Верховної Ради також зазначив, що парламент з-поміж інших своїх функцій виконує і деякою мірою «мітингову функцію»: «Навіть якщо непримиренні політичні сили затівають тут бійку, то протистояння не вихлюпується на вулицю. Якщо парламент буде одностайним, то бійки відбуватимуться за його стінами. Але вже за іншими правилами і без регламенту». Що таке тліючі громадянські конфлікти — Грузія знає не з чуток і Україна не хотіла б набувати такий досвід: «У наші плани, як і у ваші, входить побудова незалежної правової держави».

Грузинський гість заявив, що «військові та військово-технічні відносини проглядаються і Грузія знає, як ми можемо бути корисні одне одному». Міністр також висловив вдячність українським вертольотчикам, які 1993 року допомогли грузинським біженцям покидати важкодоступні гірські райони.

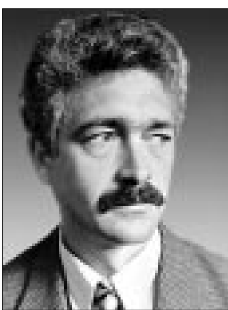

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Прес знищення

«Держава не повністю забезпечує право дітей на дошкільну освіту і не надає необхідної допомоги батькам у вихованні дітей, не створює належних умов для відвідування дітьми дошкільних закладів.., про що свідчить їх скорочення і охоплення дітей цими закладами».

(Із щорічної доповіді Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини).

Хтось із опозиційних політиків сказав: «Весь метод сьогоднішніх українських реформ може бути висловлений одним словом — розпад».

Не є винятком і струнка система дошкільної освіти. Ще зовсім недавно вона була нашою гордістю, прикладом для наслідування.

1990 року в Україні працювало 24,5 тисячі дошкільних навчальних закладів на 2 млн. 277 тис. місць, 57% дітей відвідували дошкільні заклади.

На 1999 рік картина кардинально змінилася. Кількість дитячих дошкільних закладів зменшилася на 7,3 тисячі, і в них виховується лише 39% дітей. Якщо 1990 року дитячі дошкільні заклади відвідували 2 млн. 428 тис. дітей, то 1999-го — лише 1 млн. 55 тис.

Безумовно, на кількість дошкільних навчальних закладів впливає демографічна ситуація, стійке перевищення смертності населення над народжуваністю, зубожіння більшої частини громадян України. Та немаловажним чинником є самоусунення держави від здійснення державних програм із захисту прав дитини, ігнорування конституційних прав дітей та їхніх батьків.

Приватизаційна стихія не обійшла й систему освіти, насамперед дошкільні навчальні заклади. Лише за період з 1992 по 1995 рік кількість дитячих садків скоротилася на 2,4 тисячі.

Більшість із них захоплені комерційними структурами, використовуються не за призначенням органами виконавчої влади на місцях чи просто стоять порожніми. Приміщення і створена матеріальна база руйнуються, розтягуються людьми, ласими до легкого збагачення.

Непоправної шкоди завдала системі дошкільної освіти бездумна передача відомчих дитячих садків до комунальної власності. Постановою Кабінету Міністрів № 222 від 19.02.1996 року пропоновано «визнати за необхідне проведення в 1996—1998 роках поетапної передачі до комунальнаї власності об'єктів соціальної інфраструктури, які належать суб'єктам підприємницької діяльності, заснованих на загальнодержавній власності в таких обсягах: дитячих дошкільних закладів, будинків культури: 1996 рік — 20, 1997-й — 30, 1998 рік — 50 відсотків від наявної кількості».

Після цієї директиви почався процес розбазарювання приміщень, матеріальної бази дитячих садків. Дитячі дошкільні заклади передавалися без належної підготовки. З одного боку, місцеві органи влади не хотіли приймати на свій баланс ці заклади, вимагаючи привести їх у належний вигляд, з другого — нові власники не хочуть мати додатковий клопіт. До того ж у місцевих бюджетах кошти на утримання таких об'єктів не передбачалися. Так і стояли, руйнуючись, прекрасні будівлі. Трохи пізніше, щоб позбутися «придбаного головного болю», дитячі садки стали продавати, здавати в оренду, в ліпшому разі перепрофілювати, залишаючи в комунальній власності. За цей період (1996—1998 роки) лише в сільській місцевості кількість дитячих садків скоротилася на 1100.

Насильницьке перепрофілювання колективних сільськогосподарських підприємств поставило під сумнів існування дитячих дошкільних закладів на селі. З розпаюванням землі, дробленням колективних сільгосппідприємств дитячі садки стали нікому не потрібні. На сьогодні понад 5 тисяч сільських дошкільних навчальних закладів перебуває у підвішеному стані. Ніхто не може передбачити долю дитячих дошкільних закладів.

Це й зрозуміло. Адже приватник не вкладатиме у громадське, до того ж у зніволеному сільському господарстві коштів немає (а за такої політики навряд чи й з'являться). Сільські ради також неспроможні фінансувати утримання дитячих садків. Батькам ще важче. Вони не мають змоги сплатити за перебування дитини в дошкільному навчальному закладі, адже на селі роками не виплачують заробітної плати, відсутня можливість мати додатковий заробіток. Якщо в 1990 році 43% сільських дітей дошкільного віку відвідували дитячі садки, то в 1999-му — лише 19% (зазначено відсотки від загальної кількості дітей відповідного віку, котрі мешкають у сільській місцевості).

То про яку підготовку до школи дитини-дошкільняти може йтися? Про яку неперервну освіту розповідають з високих трибун? Про які реформи в освіті можна казати, якщо не розв'язано найголовнішого — забезпечення доступності освіти в країні, передовсім з малого віку?

Скорочення мережі дошкільних навчальних закладів украй негативно позначилося на соціально-економічному становищі та морально-психологічному стані їхніх працівників. Десятки тисяч педагогів, допоміжний персонал залишилися без роботи. Велика їх частина вже дискваліфікувалася. Вони навряд чи колись зможуть професійно працювати з дітьми. Та й ті, хто залишився в системі дошкільної освіти, ледве животіють. Донедавна заробітна плата вихователя дитячого садка не перевищувала 70—90 гривень. До того ж більшість із них працює на три чверті, на половину і навіть на чверть ставки. У сільській місцевості ще гірше — середня заробітна плата тут становить 35—50 гривень.

Під час ухвалення державного бюджету на 2001 рік члени уряду, та й сам Прем'єр-міністр невпинно наголошували на важливості підвищення посадових окладів науково-педагогічним і педагогічним працівникам. Бюджет прийнято, підвищення посадових окладів, заробітної плати передбачено. Але в яких розмірах? Вихователі, вчителі всіх спеціальностей з 1.01.2001 року отримуватимуть надбавку за стаж роботи в розмірі від 24 до 29 гривень. Лише з 1.04.2001 року передбачено підвищення посадових окладів на 25% — від 30 до 36 гривень. Якщо вихователь дитячого садка тепер має оклад 118 гривень, то з благословення уряду він отримуватиме лише близько 170 гривень. І це при тому, що весь час ростуть ціни на комунальні послуги, речі першої потреби, продукти.

Справжньою проблемою стала сплата за відвідання дитиною дитячого дошкільного закладу. Раніше оплата була скоріше символічною. А нині місячна платня у середньому становить близько 40 гривень. Це без врахування різних поборів, які стали звичним явищем. І на що тільки не доводиться батькам додатково здавати гроші. Це ремонт приміщень і придбання іграшок, проведення гурткової роботи і проведення медоглядів тощо.

Вочевидь, зберегти систему дошкільної освіти, її підвалини можна лише через усвідомлення і розуміння того, що основа основ освіти України — система стрункої державної дошкільної освіти. Це та перша, несуча цеглина, на яку має спиратися вся система освіти.

Потрібно негайно ухвалити закон України «Про дошкільну освіту», який пройшов перше читання. У ньому вкрай важливо законодавчо закріпити функціонування дошкільних навчальних закладів, заснованих на колективній формі власності, визначити долю вчорашніх відомчих, а нині таких, що перебувають у власності різних АТ, ВАТ, холдингів, корпорацій тощо.

Не може не викликати занепокоєння безконтрольне відкриття і функціонування приватних дошкільних навчальних закладів. Міністерство науки й освіти навіть не має офіційної статистики щодо них. Називають цифру 41 приватний дошкільний заклад, де навчаються і виховуються лише 1000 дітей. А насправді їх значно більше, але працюють вони безконтрольно. Про які державні стандарти кажуть чиновники від освіти? Геть незрозуміло. Добре, що такі дошкільні навчальні заклади не роблять погоди.

За умов зубожіння населення майбутнє, звісно, за державними навчальними закладами. Але для цього потрібні зацікавлення, відповідальність за наше прийдешнє тих, хто при владі.

Відродити дошкільну освіту треба на принципово новій основі, з урахуванням традицій і завдань XXI століття, що склалися.

Євген КРАСНЯКОВ,
народний депутат, член Комітету ВР з питань науки й освіти.

Фото Галини КВІТКИ.

Правильний бюджет — правильна мораль

Бюджети держави чи навіть малого населеного пункту — дуже важливі документи. Від якості їх складання залежить багато що. Недарма в деяких країнах (як-от Франція) є спеціальні бюджетні контролери, котрі візують кожен рахунок міністерств, підтверджуючи своїм підписом належність видатку до затвердженого бюджету. У Німеччині відхилення при виконанні запланованих бюджетних надходжень становить не більш як 1—1,5 відсотка. Як бачимо, тут бюджетна дисципліна майже абсолютна.

Вимоги до якості бюджету дуже високі, бо, скажімо, якщо доходна частина бюджету помилкова, то якість видаткової його частини вже не має жодного значення. Суспільство зустрінеться з великими (і не лише економічними) неприємностями.

Приміром, якщо, хоча б на місцевому рівні, енергетики не розрахуються з бюджетами за одержане паливо, одразу відчують труднощі шахтарі, а за ними — машинобудівники, транспортники, із зарплатні не будуть нараховуватися податки на соціальні виплати, відрахування на пенсії тощо. Це своєрідний каскад проблем, тому помилки у видатковій частині бюджету неминуче призводять до деградації суспільства в цілому.

Було б недоречно віднести всі наші негаразди тільки до якості бюджетів, але ці обставини мають великий вплив на те, як ми живемо.

Тому варто звернути увагу на механізм складання і виконання бюджету — як це у нас робиться.

Скажімо, для того, щоб бюджет був прийнятий Верховною Радою, правомірних шляхів декілька. Один з них — зменшувати кількість пільг. Адже тільки за ПДВ сума пільг перевищує суму податкових надходжень. Однак це не швидкий шлях. Другий — вводити нові податки. Наприклад, прийняти закон про податок на нерухоме майно. Це теж дуже складно. Часу немає, а бюджет треба приймати.

Можна ще записати Фондові держмайна України завдання на приватизацію власності із залученням до бюджету значно більшої суми, ніж торік. Чи завищити доход від податку на додану вартість, чи щось інше.

А в результаті отримуємо недофінансування з усіма наслідками. Хіба не це ми спостерігаємо упродовж останніх років у нашій країні?

Але дивимося далі. От уряд і Верховна Рада дійшли консенсусу, прийняли та підписали у Президента закон України про державний бюджет такого-то року. А потім починається ось що.

За рахунок податків заплановано одержати певні надходження доходу. Це завдання доводиться до Державної податкової адміністрації й розподіляється на податкові адміністрації Автономної Республіки Крим, областей, Києва та Севастополя. Ті, в свою чергу, розподіляють завдання на міські, міжрайонні та районні інспекції.

Оскільки держбюджет — закон держави, то його виконання є державною справою. Умри, а виконай! І якщо у завданні закладена якась недоречність, то, зрозуміло, законним шляхом заплановані суми не зібрати.

Припустимо, реальність доходної частини бюджету від податків оцінюється на 90 відсотків. Де взяти решту 10 відсотків? Податківець не може виконати доведене до нього нереальне завдання. Йому залишається лише такий «резерв», як пені, штрафи, конфіскати.

І саме тут помилки чи навмисне перекручування доходної частини бюджету призводять до державного рекету. Адже «надлишок» над реальними податками — це вже не інструмент для покарання порушників податкового законодавства, а планове(!) завдання, від якого залежать преміальні, підвищення по службі. Та навіть і сама праця в податковій службі. Бо якщо робота інших держслужбовців контролюється час від часу, то робота податківців контролюється щодобово, згори донизу. Це надзвичайний пресинг, і його дуже тяжко витримати. Боячись втратити робоче місце, держслужбовець змушений «полювати на відьом».

Тобто ми самі створюємо умови, за яких податківець, нормальна порядна людина, не бажаючи цього, повинен стати катом!

Тут знову маємо каскадний принцип: важко податківцю — ще важче платникові податків (згортається бізнес, люди без роботи) і важко державі, бо зменшуються планові, буцімто реальні, надходження від податків.

Цей «каскад» діє на різних рівнях. Ось Фонд держмайна одержує надвисоке завдання на приватизацію. Щоб виконати його, треба прискорити продаж держмайна. Як? Один із засобів — зменшення початкової ціни...

А що робити голові держадміністрації району, області? Він недоотримує державні субсидії, а з нього суворо питають за порушення термінів сплати зарплатні бюджетникам. Він, з одного боку, «трясе душу» обласного податківця, а з другого — починає «нахиляти» місцеві підприємства, незважаючи на їхнє тяжке становище. Все робиться нібито в інтересах держави, а насправді це не що інше, як державний рекет.

Зрештою, всі недосконалості бюджету б'ють бумерангом по платнику податків, котрий якраз і годує бюджет.

Найнезахищеніші серед платників податків — підприємці малого та середнього бізнесу. Вони просто під колесами могутньої державної машини. Ось чому в нас на 10 тис. населення підприємців малого бізнесу менше, порівняно з Росією, у 1,5 разу, з Естонією — в 6 разів, з Польщею — в 10. Підраховано: якщо підтягнути наш малий і середній бізнес до рівня Польщі, це збільшить надходження до бюджету на 10 млрд. грн.!

Вибір системного підходу для забезпечення реальних бюджетів усіх рівнів та його реалізація мають надзвичайно важливе значення для майбутнього України.

Мабуть, тут потрібні зміни в Регламенті Верховної Ради та всіх представницьких органів влади. Треба, щоб після прийняття бюджетів у другому читанні вони проходили незалежну експертизу за участю податкової й митної служб, Фонду держмайна. В остаточному вигляді бюджет має прийматися тільки після врахування експертних висновків.

Доцільно законодавчо встановити, що у разі виявлення помилок чи перекручень у доходній частині бюджету, відповідні владні структури повинні протягом місяця запропонувати необхідні зміни, а представницькі органи влади — розглянути ці зміни і внести поправки, також протягом місяця.

Відповідні доповнення мають бути внесені і в закон України про бюджетну систему. Зокрема, щодо визначення ознак нереальності бюджету, таких, як зростання недоїмки, збільшення серед податкових надходжень частки пені і штрафів, а також збільшення апеляційних звернень та позовів до арбітражних судів.

За порушення цього порядку мають відповідати керівництва урядів і парламентів України та АРК, голови обл-, райдержадміністрацій, місцевих рад.

Було б непогано, щоб прокуратура України широку перевіряла виконання бюджетного законодавства та притягала до відповідальності посадовців-порушників.

Без цього не поліпшиться життя ні податківців, ні платників податків.

Володимир ПУСТОВОЙТОВСЬКИЙ,
віце-президент Асоціації платників податків України, народний депутат України II-го скликання.

Вибір із двох лих

Учора в Ізраїлі відбулися вибори прем'єра. На пост голови уряду претендували нинішній прем'єр-міністр, лідер лівої Робітничої партії Ехуд Барак та Аріель Шарон, котрий очолює праву партію «Лікуд».

У країні є значно популярніші політики, які, проте, за нинішніх політичних умов поступилися на рингу важковаговикам — «Наполеончику» Баракові та «Бульдозерові» Шарону.

Чи стане жорсткий і безкомпромісний Шарон кращим прем'єром, ніж гнучкий переговорник Барак, покаже час. А поки що, згідно з усіма опитуваннями, в битві двох в минулому бойових генералів переконану перемогу має здобути яструб миру — Шарон. Утім, Барак достроково не здався. Минулої ночі він здійснив поїздку на південь Ізраїлю, де заручився підтримкою бедуїнських племен, чиї вожді пообіцяли віддати свої голоси за нього. Останньої миті здав Барак і про громадян Ізраїлю арабського походження.

Проте, як і на всіх останніх виборах, результати голосування багато в чому визначаються не їхніми голосами, а позицією вихідців з колишнього Союзу. Більшість з них готові підтримати кандидатуру Шарона, котрий займає жорсткішу позицію щодо арабів. До речі, бабуся Шарона постаралася свого часу навчити кандидата рідної російської мови. Тепер він розуміє своїх колишніх співвітчизників, але сам розмовляє погано.

Увага до ізраїльських виборів у світі дуже пильна: вони мають неабияке значення для долі близькосхідного врегулювання, адже в країні триває кровопролиття. Так, напередодні голосування з'явилася інформація про те, що низка радикальних палестинських організацій готує теракти просто на виборчих дільницях, і тому було вжито посилених заходів безпеки. А Ехуд Барак віддав наказ про повну блокаду всіх палестинських територій аж до 7 лютого — для завершення в Ізраїлі виборів прем'єра.

На момент, коли верстався номер, відрив Шарона від суперника становив 20 відсотків. Сьогодні вранці вже буде точно відомо ім'я переможця.

Яна СТАДІЛЬНА.

Шеварднадзе думає про нейтралітет

Вступ Грузії до НАТО до 2005 року цілком реальний, заявив у Вашингтоні колишній помічник президента США з національної безпеки Збігнєв Бжезінський кореспондентові державного інформагентства Грузії САКІНФОРМІ.

Відомий американський політолог вважає, що в Грузії передбачено всі об'єктивні вимоги щодо членства в альянсі. Водночас Бжезінський зазначив, що процес вступу до НАТО складний і потребує певного часу, і спрогнозував, що розширення НАТО, найпевніше, піде у напрямі Північно-Східної і Південно-Східної Європи.

Цілком у руслі цієї заяви й проведення великомасштабних багатонаціональних миротворчих навчань НАТО «Кооператив партнер-2001» на теренах Грузії. Маневри відбуватимуться в червні нинішнього року поблизу Поті і коштуватимуть 700 тисяч доларів США.

Утім, уже наступного дня після публікації інтерв'ю Бжезінського Президент Шеварднадзе вперше заявив про можливість проголошення Грузією статусу нейтральної країни. Разом з тим, за його словами, ситуація проясниться до 2005 року, бо «за цей час у світі може відбутися чимало змін». Тоді держава і народ можуть вирішити: стане Грузія нейтральною або членом НАТО.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.

Тбілісі.

Жертв могло бути більше

Унаслідок теракту на станції метро «Білоруська-Кільцева» у Москві постраждало 15 осіб, семеро з яких госпіталізовано. Нагадаємо, що вибух прогримів у понеділок о 18.44. Потужність вибухового пристрою — 200—400 грамів у тротиловому еквіваленті. Очевидно, бомбу було закладено у плафон над лавкою. Мер Москви Юрій Лужков не сумнівається, що вибух — це «на сто відсотків теракт». За статтею «тероризм» порушено і кримінальну справу, яку розслідуватиме ФСБ.
***На фото АП:** співробітники ФСБ — не фотомоделі.*

ЄС солідарний...

(Початок на 1-й стор.).

Окрім цього, заява ЄС закликає здійснити повне і прозоре розслідування справи зникнення Георгія Гонгадзе. Євросоюз висловлює підтримку рекомендації Парламентської асамблеї РЄ щодо проведення Радою Європи незалежної експертизи «плівок Гонгадзе». Не оминув Брюссель увагою і тему видачі ліцензій на мовлення радіостанціям. Це, на його думку, має робитися у вільний і відкритий спосіб. «ЄС бажав би пересвідчитися, що ці важливі принципи дотримуються у випадку з радіо «Континент», — наголошено в документі.

А 13 лютого Київ відвідає представницька делегація Євросоюзу. В її складі міністр закордонних справ Швеції Анна Лінд, Генеральний секретар Ради міністрів ЄС та Верховний представник з питань зовнішньої політики й безпеки Хав'єр Солана, комісар з питань зовнішніх відносин Кріс Паттен та міністр закордонних справ Бельгії Луї Мішель.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

P.S. Київ розглядає заяву ЄС як «упереджене ставлення, поспішну міру, яка не зовсім вдало адаптується з тим, що насправді мають на увазі ініціатори цієї заяви». Про це заявив учора начальник прес-служби МЗС України Ігор Грушко. За його словами, «такі заяви не можуть сприяти кращому розумінню ситуації...».

Литва прощається з «мирним радянським атомом»

Уряд Литовської Республіки затвердив програму припинення експлуатації Ігналінської АЕС. На цьому наполіг ЄС, поставивши прийом Литви до цієї організації у залежність від закриття станції.

Програма припинення передбачає три етапи. У 2001—2004 роках буде проведено підготовку до закриття. 2005—2010 — підготовку до демонтажу всього обладнання для довгочасного зберігання. Третій період, під час якого демонтуватимуть обладнання і будівлі, може тривати до 2030 або навіть до 2080 року.

Нині на Ігналінській АЕС працюють два реактори радянського виробництва «чорнобильського» типу. Вони виробляють більш як 70 відсотків споживаної у Литві електроенергії. Зрозуміло, закриття станції і перехід на інші джерела одержання електроенергії може спричинити її подорожчання. Сьогодні литовська енергія — найдешевша серед країн Балтії, що, у свою чергу, впливає на зниження собівартості продукції і послуг.

Володимир СТРОЙ.

Вільнюс.

Броня, з'ясувалося, не така вже й міцна...

У Німеччині перебуває близько мільйона нелегалів

Донедавна вважалося: отримати дозвіл на роботу в Німеччині громадянам із країн — не членів Європейського союзу, все одно, що проникнути крізь непробивну броню. Але торік правляча коаліція (соціал-демократи і «зелені»), подолавши могутній спротив опозиції, ухвалила рішення щодо запровадження 20 тисяч фахівців у галузі інформаційних технологій за «зеленою карткою», яка значно спростила систему отримання дозволу на роботу. Наприкінці минулого тижня канцлер Герхард Шрьодер виступив з новою пропозицією: поширити ці правила і на інші сфери праці, де бракує спеціалістів.

А не вистачає, як і раніше, комп'ютерників, готельних менеджерів, інженерів, експертів з різних галузей господарювання тощо. Загалом позитивно сприйняли пропозиції канцлера товариші по правлячій коаліції, а також Федеральний союз німецької індустрії. Вони підтвердили, що іноземні фахівці знайдуть собі застосування в різних галузях німецької економіки. Нові можливості з'являться і в іноземних студентів, котрі навчаються в Німеччині: після закінчення навчання вони також можуть претендувати на отримання робочих місць на німецьких підприємствах та в фірмах. Однак для того, щоб прибулі спеціалісти не мали проблем, слід ухвалити відповідні поправки до закону про еміграцію.

Герхард Шрьодер висловився за доступніші правила отримання дозволу на роботу в економічних сферах, де особливо гостро відчувають брак висококваліфікованих кадрів. Зокрема, там, де існує жорстка конкуренція Німеччини з Великою Британією та США. Слід зазначити: відомства з питань роботи в деяких землях ще минулого року почали запрошувати фахівців із країн — не членів ЄС, якщо таких потребують німецькі фірми. З'ясувалося, закон про іноземців у багатьох випадках дозволяє це робити. Причому підприємства не мають права платити таким працівникам платню меншу, ніж її отримували б громадяни Німеччини.

Однак не таємниця також і те, що в Німеччині, за різними даними, перебуває близько мільйона нелегальних іноземних робітників, які за мінімально низьку платню зайняті у сферах комунального господарства та в будівництві, що створює чимало проблем не лише для них самих, а й для правоохоронних органів. Ці проблеми вже давно треба було розв'язувати. Нові правила спростять легалізацію багатьох із нелегалів. Принаймні тих, хто має достатню кваліфікацію для роботи на німецьких підприємствах.

Аби нові правила з'явилися швидше, створено комісію з міграції, яку очолила політик від Християнсько-демократичного союзу Рита Зюсмут. До літа вона має представити на розгляд Бундестагу нову концепцію, відповідно до якої буде ухвалено поправки до закону про еміграцію.

Не обійшлося й без критики. Зокрема, діями уряду не задоволені німецькі профспілки. Вони вважають: замість того, щоб розгортати килим із зелених, голубих та жовтих карток, слід поліпшувати освіту власних громадян. А Німеччина намагається закрити цю прогалину купівлею іноземних фахівців. На що прихильники канцлера відповідають: неважливо, який паспорт має спеціаліст — на ринку праці перевагу віддають кваліфікації й освіті.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Франкфурт-на-Майні.

Хроніка. Факти. Події

Київ

Добрі сусіди в біді допоможуть

Віддячуючи за «вчасну і щедру допомогу з боку України» під час усунення наслідків землетрусу в північно-західній Туреччині в 1999 році, керівництво цієї країни «вирішило долучитися до зусиль» з ліквідації наслідків стихійного лиха, що наприкінці минулого року спричинило відключення електрики в декількох областях України. Як повідомляє турецьке посольство, для подолання спричинених стихією руйнувань Туреччина надала нашій країні фінансову допомогу в розмірі 250 тис. доларів США. Таку само допомогу виділив уряд Італії в рамках проекту ПРООН.

Прибула місія

До України прибула торгова місія Лондонської Торгово-промислової палати. Дев'ять компаній, що ввійшли до складу місії, представляють такі галузі, як графічний дизайн, меблювання, інженерія, а також юридичні, страхові послуги, послуги з розмитнення тощо. Попередня місія палати (в 2000 р.) мала надзвичайний успіх.

Вашингтон

Рейгану — 90

Учора екс-президентові США Рональду Рейгану виповнилося 90 років. Політологи переконані, що жодний інший президент після Франкліна Рузвельта не здійснив більших змін в американській політиці, ніж він... Рейган став третім в історії США главою держави, який дожив до такого віку. Він також перший президент, котрий розпочинав свою кар'єру професіональним актором. Рейган був і найстарішим президентом: уперше президентську присягу він склав у 69 років.

Брюссель

У Туреччини особлива позиція

Генсек НАТО Джордж Робертсон зазначив, що реалізацію плану ЄС щодо створення до 2003 року європейських миротворчих сил, можливо, буде відкладено через заперечення Туреччини. Туреччина, яка не входить до ЄС, але є членом НАТО, вимагає права участі в процесі прийняття рішень під час проведення операцій майбутніх європейських сил. Інакше вона відмовляється надавати цим силам свої бази.

Мехіко

Президент пропонує імпічмент

Президент Мексики Вінсент Фокс запропонував значні зміни до конституції країни, прийнятої 1917 року. Зокрема, включити до неї статтю про імпічмент. Президент також готовий узгоджувати з Конгресом призначення міністрів (згідно з нинішньою конституцією це не потрібно).

Буенос-Айрес

Аргентина образилася

Аргентина оголосила про відкликання свого посла з Куби для консультацій і про перегляд відносин з Гаваною. Причиною стали різкі висловлювання Фіделя Кастро на економічному форумі в Гавані. Він заявив, що Аргентина «лиже чоботи янкі». Кастро був незадоволений проамериканською позицією Буенос-Айреса під час голосування в Комісії ООН з прав людини.

Фотофакт

Сильні снігопади обрушилися на північний схід США. Закрито міжнародний аеропорт Хартфорда. Через пошкодження ліній електропередач без електрики залишилися більш як 100 тис. будинків у Коннектикуті та понад 4 тис. — у Нью-Джерсі. Висота снігу, що випав, сягає 45 сантиметрів. У низці штатів — від Пенсильванії до Нью-Гемпширу — зачинено школи. У штаті Массачусетс 9 тис. осіб відрізані від зовнішнього світу.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств. Фото АП.

Чи ширшатимуть морські ворота країни?

 Вітчизняний стиль

Вихід у море і порти завжди були пріоритетами країн. Не виняток і Чорне та Азовське моря і прилеглі до них території. Та, на жаль, морегосподарство, як й інші галузі, зазнали руйнації. Тепер галузь намагається відновити свої сили. І сподівається, що уряд, розробляючи концепцію пріоритетів нинішнього року, згадає про аксіому: моря і порти — годувальники надійні.

Гавань приростає новобудовами

Наприкінці січня біля одного з причалів Одеського морського порту пришвартувався норвезький газовоз «Кемптон», аби, закачавши у свої ємкості скраплений газ, узяти курс на Туреччину. Це був перший експериментальний рейс спеціалізованого судна у гавань, де щойно завершено спорудження газоперевалочного комплексу — однієї з численних новобудов порту останнього часу. Саме в роки незалежності України в гавані розпочався такий «будівельний бум», якого тут не знали, мабуть, за всю її історію.

— Хоча наш порт і розташований на перехресті транспортних шляхів, що пролягають із заходу на схід та з півночі на південь, — каже його начальник Герой України Микола Павлюк, — та тільки це одне аж ніяк не гарантує, що вантажопотоки підуть саме через нашу гавань. Маємо задля високої конкурентоспроможності приваблювати вантажовласників, перевізників та пасажирів розвиненою інфраструктурою, сучасним технічним оснащенням, спеціалізованими терміналами, високим рівнем безпеки та сервісу.

Цю генеральну лінію команда Павлюка і прагне втілювати в життя. Яким коштом? І власним, й інвесторів —вітчизняних та зарубіжних. Можливості розширилися, відколи в порту почали працювати підприємства спільної діяльності, що поєднали інтереси державного підприємства й приватних компаній. Перелік усього спільно зробленого був би надто завеликий, тому назвемо лише найголовніше. Заради створення СЕЗ «Порто-франко» у моря «відвоювали» чимालу територію, й тепер на ній, насипній, уже споруджено комплекс для зберігання та перевалки хімічних вантажів, тут діють контейнерний термінал, стивідорна компанія, розташовано ряд складських приміщень. Завершено реконструкції нафтогавані та станції очищення баластових вод. Тепер порт є одним з екологічно найбезпечніших у Європі. Здано в експлуатацію зерноперевалочний комплекс. Нові естакадні шляхопроводи для контейнеровозів не лише прискорили рух транспорту територією самого порту, а й значно розвантажили прилеглі вулиці міста, зробили їх безпечнішими. Той, хто давненько не бував на пасажирському комплексі порту, його не впізнає: після докорінної реконструкції він став, як стверджують іноземці, чи не найбільшим і найзручнішим не тільки на Чорному, а й на Середземному морі. Тут, окрім самого першокласного приміщення морвокзалу, розташовано концертно-виставкову залу, картинну галерею, храм Святого Миколая, завершується спорудження чотиризіркового готелю з бізнес-центром...

Одне слово, порт, який перевантажує за рік понад два з половиною десятки мільйонів тонн вантажів (більш як чверть загалу всіх 18 морських портів країни), у майбутнє дивиться впевнено.

На знімку: одна з новобудов Одеського морського порту — комплекс для перевантаження мінеральних добрив.

Фото Олега ВЛАДИМИРСЬКОГО.

Сьомий президент. Чого?

 Аномалії

Наказом Мінтрансу України на посаду президента державної судноплавної компанії «Чорноморське морське пароплавство» наприкінці минулого року призначено Бориса Щербака (перед цим з цієї посади звільнили Сергія Мелашенка). Це вже сьомий за роки незалежності нашої держави керівник колись могутнього, знаного у всьому світі, а тепер геть занепалого транспортного підприємства, яке вже давненько нічого нікуди не перевозить — ані вантажів, ані пасажирів. Бо й суден, по суті, немає — з трьох сотень їх залишилися одиниці, та й ті простоюють під арештами, на ремонтах, ще там чогось.

Борис Щербак — не новачок на флоті: має дві вищі морські освіти, працював капітаном далекого плавання, керував управлінням пасажирського флоту того самого ЧМП, був віце-президентом акціонерної судноплавної компанії «Сі Трайдент». Утім, не менший практичний досвід мали і шість його попередників. Хай буде, звичайно, в роботі нового керівника пароплавства, як мовиться, сім футів під кілем, та все ж відродити ЧМП, не раз уже писалося й говорилося, можна не занадто частою зміною його керівників, а конкретним послідовним виконанням уже прийнятих урядових рішень. І передусім — з боку того самого Мінтрансу, Мінфіну, інших міністерств і відомств. На це сподівається, до речі, й Борис Щербак.

Але, на жаль, триває подальша руйнація ЧМП. Інтенсивно розпродують рештки його майна, на яке накладено арешт за судовими позовами. Ціни при цьому занижуються до смішних (якби не було це сумно і обурливо) розмірів. Уже продано кілька катерів, що їх прирівняли за вартістю мало не до звичайних човнів рибалок-любителів, приміщення дитсадка — за ціною три-чотирикімнатної квартири. Незабаром черга дійде, схоже, до спортивно-оздоровчої бази «Чорноморець», оціненої в 990 тисяч гривень. Це в разів сім нижче від справжньої її вартості, та й самого адмінбудинку ЧМП, ціна якого, буцімто, 1 мільйон гривень, хоча ще не так давно тільки на його ремонт було витрачено близько 14 мільйонів... ні, не гривень — доларів!

Комусь, значить, отака «уцінка» вигідна? Зовні, правда, все те прикривається вельми благородною метою — відшкодуванням боргів у зарплаті працівникам ЧМП. Та коли врахувати, що останнім часом вони з 11 мільйонів зросли вдвоє, то з отакого розпродажу їх навряд чи колись відшкодують. А ось останній гвіздок у труну ЧМП таки заб'ють.

Якщо той самий Мінтранс, чи Фонд держмайна, чи прокуратура, чи ще там хтось не зупинить безкрай, що панує, то недовго залишиться очікувати, коли новий керівник ЧМП позирне довкола себе й, уздрівши саму лише порожнечу, запитає: «То чого ж оце я президент?»

Факти і цифри

Загальний обсяг переробки вантажів морськими портами України торік зріс з 80,9 мільйона до 83,5 мільйона тонн, тобто на 3,2 відсотка. При цьому обсяги переробки транзитних вантажів зростали на 12,6 відсотка.

* * *

Із 40 мільйонів тонн українських експортних вантажів судна іноземних компаній вивозять 30 мільйонів тонн, у результаті чого наша країна втрачає тільки прямими збитками близько 1 мільярда доларів США.

* * *

Після 1991 року Україна втратила (протягом двох—трьох років) усе своє лінійне судноплавство, зокрема й 12 ліній ЧМП. Втрачено, по суті, національну квоту морських зовнішньоторговельних перевезень — наш уцілілий іще флот опинився в сумнівному, малоефективному менеджменті, ставши аутсайдером на світовому ринку транспортних послуг.

* * *

Середній вік українського торгового флоту сягнув критичної межі — 21—22 роки. Саме надмірно високий рівень зносу флоту значною мірою знижує його конкурентоспроможність на світовому ринку перевізників.

* * *

Інтенсифікуючи останнім часом спорудження нафтотерміналу в порту Южний та нафтопроводу Одеса—Броди, що мають бути здані в експлуатацію вже наприкінці нинішнього року, Україна досі не визначилася, чим перевозитиме нафту — власними танкерами, які ще треба будувати, чи залучаючи іноземних перевізників.

Порти працюють. Аби ще й флот

Коментар голови Одеської облдержадміністрації та облради Сергія Гриневецького:

— Україну, на мою думку, повною мірою можна назвати морською, а не приморською державою за наявності й ефективної роботи всіх складових морегосподарського комплексу, й передусім торгового флоту. А саме він, по суті, в кризовому стані. Як вивести флот з нього? Перспективи для цього є. По-перше, збережено потенціал вітчизняного суднобудування. По-друге, маємо й кадровий потенціал морської галузі, на доволі високому рівні ведеться підготовка фахівців. Нарешті, у нас діють потужні морські порти.

Головна проблема нині, як на мене, в тому, що немає визначеності стосовно важливості морського торгового флоту для держави, що в Україні не провадиться, як це широко практикується в світі, політика протекціонізму з боку держави для національного перевізника. Ось і виходить: наші порти дедалі нарощують перевалку вантажу, та тільки не українські, а здебільшого іноземні судна оті вантажі перевозять, — понад 90 відсотків загалу.

Відродження вітчизняного флоту мало б іти двома напрямами. Перший — забезпечення для нього достатньої вантажної бази, зокрема, й через надання статусу національного перевізника підприємствам галузі. Це, на думку фахівців, неабияк сприяло б поліпшенню економічної ситуації на транспорті й у суміжних галузях, у сфері зовнішньої торгівлі, відчутно збільшило б надходження валютних коштів. Вітчизняні перевізники скаржаться на незавантаженість своїх суден. Конкурувати їм з іноземцями дедалі важче. Вже з огляду на те, що середній вік вітчизняного флоту катастрофічно зростає й перетнув 20-річну позначку. Порти ряду розвинутих країн такі судна не приймають.

Другий напрям — спорудження нових суден для вітчизняного перевізника. На це потрібні, зрозуміло, кошти. Де їх узяти? Одне із джерел — створення промислово-фінансових груп у складі судноплавних компаній, банків, металургійних комбінатів, інших підприємств, які фінансували б такі витрати. Заслуговує уваги й створення муніципальних пароплавств. В Іллічівську, приміром, міськрада спільно з адміністрацією тамтешнього морського порту провела відповідну підготовчу роботу, й тепер муніципальне пароплавство вже має і експлуатує чотири судна...

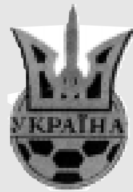
Отож, щоб дедалі ширшали морські ворота країни, зусилля мали б поєднати державні, регіональні, галузеві структури всіх рівнів, промисловий і банківський капітали. Морегосподарський комплекс може і повинен бути могутнім важелем загального піднесення економіки України.

Сторінку підготував власний кореспондент «Голосу України» в Одеській та Миколаївській областях, заслужений журналіст України Георгій ВОРОТНЮК. Телефон в Одесі: 22-47-69.

Спорт

Валерій Лобановський до Італії не збирається...

— Ніякого збору не було, ніякої збірної також, — цими словами розпочав свою розмову з журналістами головний тренер національної футбольної команди України Валерій Лобановський під час зустрічі в тренувальному центрі «Динамо» в Кончі-Заспі. — Просто був перегляд кандидатів до збірної. Така робота триватиме надалі...

До речі, після того, як команда кандидатів поступилася в товариському матчі клубу другої ліги «Оболонь-ППО» і багато засобів масової інформації назвали цей факт мало не трагедією, «Голос України» ще тоді по гарячих слідах дав оцінку ситуації — саме таку, як і оце Лобановський тепер.

Утім, то справи минулі. Життя триває, і у збірної попереду чимало цікавих подій. Зокрема, 14 лютого вона проведе товариський матч у Тбілісі з грузинами. Потім буде турнір на Кіпрі. Серед його учасників, окрім господарів, — Україна, Румунія і Литва.

Однак варто наголосити, що наші тренери мають право викликати гравців із зарубіжних клубів лише на сім матчів протягом сезону. А в нас у календарі саме стільки офіційних поєдинків. Отож доведеться у товариських зустрічах обходитися без легіонерів із далекого зарубіжжя (з росіянами в окремих випадках спільну мову поки що знаходимо).

— Спостерігаємо за всіма, хто здатний грати за збірну, — продовжує Валерій Васильович. — До речі, збиралися викликати Грановського. Але він підписав контракт з московським «Спартаком», який готується до матчів Ліги чемпіонів. Отож викликати його нині немає сенсу. Коло кандидатів не обмежуватимемо. Навпаки, воно розширюватиметься. Але в Грузії, за певних об'єктивних причин, виступатиме збірна донецького «Шахтаря» і київського «Динамо».

— А яка доля таких гравців, як Кандауров, Парфенов, Скаченко, які вже «засвітилися» у національній команді?

— У Кандаурова (виступає за «Бенфіку») були проблеми з тренером, укладанням контракту. Не на думці в нього була тоді збірна. Тепер нібито все владналося. Сергій у полі нашого зору. З Парфеновим знайомитися немає рації. Знаємо його сильні сторони. Це — твердий кандидат. Про Скаченка. Коли передивляюся газети, то бачу, що Сергій інколи з'являється в складі свого «Меца» на п'ять хвилин. З такою підготовкою претендувати на щось важко.

— А Левицький і Цихмейструк?

— Питання з паспортами нашого воротаря, сподіваюся, вирішаться. Левицький — кандидат до збірної. Можливості Цихмейструка добре відомі. Упродовж чотирьох років його залучали до збірної. На жаль, з якихось причин він себе не реалізував у головній команді країни. Едуард добре провів сезон у Болгарії, нині потрапив до хорошої команди — московського «Спартака». Якщо відповідатиме нашим вимогам —гратиме за збірну.

— Вас було названо кращим тренером Європи-2000. Чи поїдете на церемонію нагородження до Італії?

— Цю подію призначено на 26 лютого. Але цього дня на Кіпрі збірна України гратиме зі збірною Румунії. Відзнака — річ приємна, та не більше. Тому залишуся з командою...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Готуються під дахом

Стрільба з лука. Незабаром в Італії відбудеться світова першість у закритих приміщеннях. Генеральною репетицією до неї для наших спортсменів став чемпіонат країни, який цими днями відбувається в залі Національного технічного університету України «КПІ».

На знімку: учасник змагань — майстер спорту Олександр Друцов із Чернівців.

Фото Сергія КУЗНЕЦОВА (УНІАН).

Зимова сплячка на Андріївському

Репортер

«От попхало тебе, цінувальнице прекрасного, такої негоди ноги ламати за оберегом! Лежатимеш у гіпсі, він тобі не допоможе», — тримаючи під лікоть молодичку, що ковзала на високих підборах вниз Андріївським узвозом, сердито дорікав її кремезний супутник.

Та все одно, попри сніг і ожеледицю, життя на вулиці — своєрідному столичному центрі культури і мистецтв просто неба — не припиняється. Хоча бурхливим його не назвеш. Андріївський запав у зимову сплячку і функціонує у півсили і у півсклянки. Кутаючись у куфайки, кожухи, куртки і тулячись до стін будинків, завсідники, продавці результатів індивідуальної трудової діяльності, без особливого оптимізму позирають на поодиноких напівзамерзлих перехожих. Сподівання гарного покупця підігрівають балачками під гарячу каву з термосів або холодний портвейн з магазину, що на Великій Житомирській...

Здається, Андріївський відпочиває після осіннього урагану, коли всю історичну вулицю лихоманило від прожектів місцевої влади реорганізувати й «окультурити» її. Можливо, у торгових ятках, що їх планували встановити на вузькому узвозі, і було б тепліше торгувати. Та от заплатити за нав'язливий комфорт змогли б далеко не всі художники й майстри. Сьогодні загроза бульдозерного дежа-в'ю відійшла на другий план. Хоча узвозом ширяють чутки, ніби в березні платити за місця під весняним сонечком доведеться всім творцям без винятку.

А поки що безплатно на своїх маленьких торгових підставках і підстилках стоять на морозі представники «дрібної» творчості, що продають вироби з каменю, невеличкі гравюри, вироби зі шкіри й глини, соломки і берести.

Та найбільший попит мають обереги — мітелки або дощечки з поналіплюваними на них горіхами, клаптиками полотна, колосками пшениці і глиняними фруктами. Ці модерні шедеври спритні майстри виставляють на Андріївському вернісажі по 15—30 грн. за штуку залежно від величини виробу. На удачливих колег з погано прихованою заздрістю позирають сусіди по вуличному бізнесу.

— У будень покупців практично немає. Трапляється, мерзнеш тут цілий день марно, — скаржиться червонощока Оленка, поправляючи змерзлими пальцями свій тендітний товар — глиняні вазочки, кухлики, свічники.

— Навіщо стояти, як торгівлі немає? — запитую у хлопців, які торгують шкіргалантереєю власного виготовлення.

— Мерзнуть переважно ті, хто має патент і гроші за «постой» заплатив. Либонь, шкода грошенят, — розмірковує з-під цупкого шарфа, намотаного до окулярів, шкіряної справи майстер. — А отам, внизу узвозу, хлопці з доброї волі зубами стукотять — мабуть, гроші конче потрібні.

Непорушно стоїть на робочих місцях-постах сторожа Андріївського, несучи свою творчість у маси. А «маси» тепер переважно засідають по теплих кав'ярнях і барах, позираючи на пропоноване мистецтво через запітнілі вікна закладів. Мабуть, приємно так розмовляти про прекрасне за філіжанкою гарячої кави, поки масове мистецтво, завалене снігом, очікує тепла і... податкової інспекції.

Ольга ВІТЕР.

Фото Анастасії СІРОТКІНОЇ.

І пісня Чураївни нас єдна...

Співочі голоси України

Любов'ю, ніжністю, наснагою переповнювалися почуття залу. Він то зворушувався нестримною сльозою, коли натомлені одвічним трудом сільські жінки співали своїх веселих пісень, то зривався «Браво!», коли його уяву вразив зовсім юний ліцеїст Антон Федченко з Лубен «Ярмарком» Остапа Вишні...

Під час концерту зал підводився двічі. Це було на одному подиху, коли гурт із суворою назвою «Контингент» Лубенської міської спілки ветеранів Афганістану співав «До дна». І коли Раїса Кириченко, яка пережила горе втрати, своїми піснями «Від весни до літа», «Два крила», «Я вдячна всім» поставила крапку в наших ваганнях, кому віддати перевагу...

Кого назвати «Голосом України»... Зізнаємося, рішення своє змінювали кілька разів. Здавалося, що ним є зведений хор колективів, який співав «Оду Полтавського краю» на початку концерту і «Гімн Полтавщині» на його завершення... Може, це було б найсправедливіше рішення. Бо з гімну слів не викинеш: «І пісня Чураївни нас єдна».

Та все ж, як будь-яка пора року має свої барви і настрій, так і кожний виконавець, кожний гурт мають свій колорит, своє «я». І полтавці явили «Весняну рапсодію», «Мелодії літа», «Осіннє золото», «Зимову фантазію»...

А кожної пори року — свої барви, свій настрій. На сцені національного палацу «Україна» його створювали заслужений самодіяльний ансамбль пісні і танцю «Лтава» Полтавського міського будинку культури, фольклорні сільські гурти «Чорнобривець», «Горлиця», «Вербиченька», «Вечорниці», родинне тріо Олександри, Валентини, Людмили Степур зі своєю душевною піснею «Чорноморець, матінко»... (тріо було також претендентом на диплом «Голос України»).

Та друге відділення концерту динамічно змінювало претендентів на диплом. Ігор Година, випускник Полтавського музичного училища імені М. Лисенка, студент першого курсу Національної музичної академії імені П. Чайковського в арії Остапа з опери «Тарас Бульба» зірвав шквал оплесків. У хлопця, хочеться вірити, — чудове майбутнє. Цього талановитого юнака треба підтримати. Та ось нове відкриття — Сергій Галушко, який виконав арію Петра з опери Миколи Лисенка «Наталка Полтавка». Сергій не професійний співак, він помічник лікаря з Кобеляк. Публіка його сприйняла тепло. Та Артем Ахмедов з Кременчука — зовсім юний, ще школяр, з піснею «Ангел» і своїм чудовим голосом, здавалося, поставив крапку у нашому виборі дипломанта конкурсу «Голос України». Мелодійним переливом і силою його він здобуде своє щасливе сценічне майбутнє...

А цього вечора незрівнянною була все-таки Раїса Кириченко. Зі своїми піснями, аурою добра і високого мистецтва співу. Титулів у неї багато. Вона кавалер Ордена княгині Ольги, кавалер Ордена Миколи Чудотворця... Диплом «Голос України» — це наша дяка великій співачці і всім тим, хто вимолив її у Бога. Про це вона співала відкритим щирим серцем.

Всеукраїнський фестиваль народної творчості, що проводиться на честь 10-ї річниці незалежності України, покликаний виявити пісенний патріотизм. Що може бути патріотичніше за концерт полтавців? Адже справа не в словах, що були сказані, і не в пісенних текстах, і навіть не в тому, хто з високих керівників відвідав чи не відвідав творчий звіт полтавців. А в тому скромному, але такому відвертому зізнанні голови Полтавської облдержадміністрації Євгена Томіна: «Я дуже хвилювався увесь концерт, щоб не зірвався якийсь номер. Переконався, що час і кошти, котрі пішли на підготовку цього творчого звіту, витрачені недаремно. Тепер я робитиму все, щоб підтримувати мистецтво і народну творчість в області. Щиро вам вдячний».

Що може бути патріотичніше за ці чудові номери, що їх показували самодіяльні колективи не тільки на сцені, а й у фойє палацу під час перерви; цих жінок, наших матерів, котрі співом живуть? Патріотизм — то не слова. Це відчуття, коли зворушує до сліз, як зізнався полтавцям міністр культури і мистецтв Богдан Ступка, таке знайоме і таке рідне серцю народне мистецтво. Чомусь багато хто скептично ставиться до творчих звітів, кажуть, що вони нагадують старі часи показухи. Ні. І ще раз ні. Вони нагадують: Україна жива, і дух її життєдайний.

Світлана ПИСАРЕНКО.

На знімку Сергія КОВАЛЬЧУКА: народна артистка України Раїса Кириченко — дипломант конкурсу «Голос України».

Продовження теми

Сенсація в тому, що її немає

Відстежуючи протягом 15 місяців події, пов'язані з вибухами у Кривому Розі, «ГУ» не раз акцентував увагу на, м'яко кажучи, неточностях слідчих органів. Судовий процес над братами Іванченками та іншими в Дніпропетровському облсуді підтверджує, що висновкам слідства не можна довіряти безоглядно. У винуватості підсудних не сумніваються слідство і хіба що кілька високих посадовців-постраждалих, для яких надані звинуваченням докази є «дуже переконливими». Інші учасники розгляду (окрім, зрозуміло, суду, за яким останнє слово) в зорганізований Іванченками злочин просто не вірять.

Сміх у залі. Його не приховували часом ані неупереджені судді, ані суворі обвинувачі. Звідки, питається, тому сміху взятися на процесі, де слухається гучна справа про замах на життя державного діяча? А це головний звинувачуваний Сергій Іванченко своїми зухвалими запитаннями й репліками з клітки заганяє в куток тих, хто бездоказово, дотримуючись версії слідства, намагається сказати про те, чого він напевне не знає, не бачив, але, можливо, ... чув. Хто стверджуватиме, що самовпевненість підсудного — від безвиході?

Сергій ані на крок не відступає від того, що казав ще в момент арешту: «Я жодного відношення до теракту не маю».

Чого не скажеш про решту підсудних, зокрема Володимира Іванченка. Він у залі суду відмовився від свідчень, які дав попередньому слідству. Після цього один з учасників процесу цинічно кинув, що заяви Володимира про тиск і тортури виглядають непереконливо. Але залишмо у спокої цього нарциса, який слухає лише себе, бо глухота, набута на брудній політичній кухні, — невиліковна. Пригадаймо, як держдума сусідньої держави гнівно вказувала перстом на Київ, де знущалися з громадян Росії Володимира Іванченка і Андрія Самойлова. Пригадаймо викриття криворізького адвоката, якому Володимир зізнався у тортурах і нарузі над собою. Пригадаймо, нарешті, свідчення матері Іванченка, якій Володимир на запитання: «Як ти міг Сергія обмовити?» — спересердя сказав: «Я б і тебе обмовив, якби й далі били...» Чи візьме все це до уваги звинувачення та суд? Поживемо —побачимо. Поки що зрозуміло одне: сенсації про теракт проти держдіяча не виходить. Безневинно потерпілі від двох гранат — на жаль, є. Але хто замовив і хто виконав волю замовника? Як свідчив у суді Володимир Іванченко, він кидав у натовп... петарду. Кидав начебто на прохання довіреної особи народного депутата Наталі Вітренко. За винагороду і заради сенсації.

Колишня довірена особа, заплутавшись у свідченнях і запечуючи все і вся, лишила питання відкритим: що саме кидав Володимир Іванченко під ноги виборцям?

— Це й повинен з'ясувати суд, — зазначає адвокат Сергія Іванченка Ірина Помазан, — бо ніхто з потерпілих упевнено не вказав на підсудних. Тобто прямих доказів слідство не має.

Може, глава СБУ, якого суд має намір допитати як свідка, розкриє таємницю? Адже, за твердженням Наталі Вітренко, він заявляв, що назве у судовому засіданні ім'я замовника теракту. Це й стане сенсацією, яку так чекають зацікавлені особи.

Але чи стане?

Іван ІЛЛЯШ.

Редактор номера Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 120041.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України».

Зам. 0311023.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 446-91-37, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний, reklama@golos.com.ua — відділ реклами, let@golos.com.ua — відділ листів
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Засновник і видавець — Верховна Рада України